

**MIHAELA DOBOȘ
MONA COTOFAN**

START ▶ PENTRU SUCCES! SIMULAREA EVALUĂRII NATIONALE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

**TESTE RECAPITULATIVE
DUPĂ PROGRAMUL CLASELOR V-VII**

- 10 seturi de exerciții de antrenament tematic
- 30 de teste pe modelul Evaluării Naționale
- soluții și sugestii de răspuns



Editura Paralela 45

Acest auxiliar didactic este aprobat pentru utilizarea în unitățile de învățământ preuniversitar prin O.M.E. nr. 4174/09.04.2024.

Lucrarea este elaborată în conformitate cu Programă școlară pentru disciplina Limba și literatura română (clasele V-VII), coroborată cu Programă școlară pentru susținerea Evaluării Naționale la finalul clasei a VIII-a și cu modelul de subiect și de barem în vigoare.

Redactare: Ionuț Burcioiu
Tehnoredactare: Mihail Vlad
Design copertă: Mirona Pintilie
Pregătire de tipar: Marius Badea

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DOBOȘ, MIHAELA

Start pentru succes! : Simularea Evaluării Naționale :

**Limba și literatura română – Teste recapitulative după programa
claselor V-VII : 10 seturi de exerciții de antrenament tematic,
30 de teste pe modelul Evaluării Naționale, soluții și sugestii de răspuns /**

Mihaela Doboș, Mona Coțofan. – Pitești : Paralela 45, 2025

ISBN 978-973-47-4244-8

I. Coțofan, Mona

811.135.1

821.135.1.09

Credite foto

Imaginile a căror sursă nu a fost menționată au fost preluate de pe Shutterstock.

Copyright © Editura Paralela 45, 2025

Prezenta lucrare folosește denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conținutul este protejat de legislația privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparelela45.ro

CUPRINS

Cuvânt-înainte	5
-----------------------	----------

Partea I. Exerciții de antrenament tematic	7
---	----------

Setul 1.....	8	Setul 5.....	19	Setul 9.....	31
Setul 2.....	11	Setul 6.....	22	Setul 10.....	33
Setul 3.....	14	Setul 7.....	25		
Setul 4.....	17	Setul 8.....	28		

Partea a II-a. Teste pe modelul Evaluării Naționale	37
--	-----------

Test recapitulativ 1.....	38	Test recapitulativ 16.....	100
Test recapitulativ 2.....	42	Test recapitulativ 17.....	104
Test recapitulativ 3.....	46	Test recapitulativ 18.....	108
Test recapitulativ 4.....	50	Test recapitulativ 19.....	112
Test recapitulativ 5.....	54	Test recapitulativ 20.....	117
Test recapitulativ 6.....	58	Test recapitulativ 21.....	121
Test recapitulativ 7.....	62	Test recapitulativ 22.....	124
Test recapitulativ 8.....	66	Test recapitulativ 23.....	129
Test recapitulativ 9.....	70	Test recapitulativ 24.....	133
Test recapitulativ 10.....	74	Test recapitulativ 25.....	138
Test recapitulativ 11.....	78	Test recapitulativ 26.....	142
Test recapitulativ 12.....	82	Test recapitulativ 27.....	146
Test recapitulativ 13.....	86	Test recapitulativ 28.....	150
Test recapitulativ 14.....	91	Test recapitulativ 29.....	154
Test recapitulativ 15.....	95	Test recapitulativ 30.....	157

Soluții și sugestii de răspuns	163
---------------------------------------	------------

Partea I. Exerciții de antrenament tematic.....	164
Partea a II-a. Teste pe modelul Evaluării Naționale	166

CUVÂNT-ÎNAINTE

O scară către cea mai bună versiune a ta

Dragi copii, gimnaziul reprezintă o perioadă foarte importantă din evoluția voastră, deoarece coincide cu vârsta la care începeți să vă întrebați și să vă dați seama ce vă incită și ce vă plictisește, ce vă bucură și ce vă întristează, ce hobby-uri vă împlinesc și ce sarcini de școală vă pun în dificultate. Așa se deschide, treptat, drumul către domenii în care v-ar plăcea să activați în viitor, pentru că lumea lor vă face să uitați cum trece timpul și să vă doriți să fiți mereu învățăcei, dar din ce în ce mai buni. Noi, două posibile profesoare ale voastre, vă îndemnăm să nu neglijați, mai ales la această vârstă, absolut niciuna dintre disciplinele de studiu de la școală, pentru că toate au rolul lor specific în conturarea personalității și a profilului vostru uman: matematica vă formează o minte sprintenă, științele vă dezvăluie miracolele naturii, artele vă învață să descoperiți și să trăiți frumosul, limbile străine vă garantează plimbări pe toate meridianele, istoria și geografia vă invită în locuri și timpuri memorabile, sportul vă menține sănătoși și voioși. Voi știți deja aceste lucruri și vă întrebați, probabil, care este legătura dintre sensul lor și lucrarea de față.

Ei bine, cartea *Start pentru succes! Simularea Evaluării Naționale* este soluția timpurie de a vă antrena și a vă testa competențe, cunoștințe și abilități dobândite la toate disciplinele de mai sus, pentru că literatura, limba și comunicarea, dragii noștri, sunt domeniile care leagă în mod sensibil și temeinic toate aceste arii. Vă imaginați un medic care nu poate comunica bine cu pacientul, un informatician care se blochează când trebuie să vorbească în public, un meșteșugar care nu-și poate negocia prețul, un inginer care se împiedică în virgule sau un avocat care nu te poate convinge de nimic? Sigur nu v-ați dori să fiți în vreuna dintre aceste ipostaze, așa că începeți pregătirea pentru viitor încă de acum, încet și sigur, astfel încât pragul intrării la liceu numit Evaluarea Națională să fie o zi ca oricare alta din viața voastră de adolescenți.

Experiența la catedră, dar și legăturile pe care le avem, noi și editura, cu profesori și părinți din întreaga țară ne-au arătat că elevii doresc să înceapă încă de la finalul clasei a VII-a antrenamentul pentru examenul de încheiere a gimnaziului, pentru a se obișnui în mod firesc cu tipicul subiectului, chiar înainte de a fi parcurs toate noțiunile din programa de examen (lucru care se va întâmpla, conform planificărilor școlare, abia către finalul clasei a VIII-a, la sfârșitul lunii mai). Prin auxiliarul de față, noi le oferim o resursă de învățare adaptată acestei nevoi, pentru că toate exercițiile și testele au la bază achiziții științifice și competențe anterioare clasei a VIII-a, astfel încât rezolvarea unui test de examen să se poată realiza complet, fără frustrări și fără graba parcurgerii rapide (și uneori superficiale) a materiei școlare prevăzute pentru ultimul an de gimnaziu.

Gândind algoritmic, empatic și didactic deopotrivă, am conceput auxiliarul pe trei secțiuni distincte și firesc interconectate:

I. 10 seturi cu exerciții de antrenament tematic (*Fonetică. Ortoepie și ortografie; Vocabular; Părți de vorbire și funcții sintactice; Enunțul. Propoziția și fraza. Raporturi sintactice; Variația stilistică. Forme corecte*), fiecare conținând câte 20 de itemi obiectivi, astfel încât verificarea rezolvării lor să se poată realiza imediat și independent de ajutorul altcuiva.

II. 30 de teste recapitulative după modelul Evaluării Naționale, care au la bază texte-suport atractive și interesante, asociate după criteriul tematic, din literatura română și universală, clasică și contemporană (18 narative, 6 lirice, 6 dramatice). Pentru că scopul nostru nu este de a transforma elevul într-un robot care repetă, mimetic, aceleași tipuri de sarcini, am diversificat și am nuanțat exercițiile în sensul antrenării spiritului critic, imaginației și creativității.

III. Soluții și sugestii de rezolvare, în care se regăsesc răspunsuri complete la seturile din prima parte, precum și la itemii obiectivi din cadrul testelor. Pentru subiectele care vizează înțelegerea, compararea, asocierea și valorizarea critică a textului literar am optat pentru sugestii de răspuns, iar în cazul compunerilor am oferit bareme desfășurate, care să orienteze răspunsurile elevilor, dar fără a le îngreui sau a le manipula ideile și limbajul.

Dragul nostru elev, cu această carte începe un parcurs către succes care îți va readuce bucuria și curiozitatea învățării, precum și gustul onest al competiției cu tine însuși, pentru că nu este altceva decât *O scară către cea mai bună versiune a ta*. Urc-o încrezător!

Mihaela Doboș & Mona Coțofan



► **PARTEA I**

**EXERCII DE
ANTRENAMENT
TEMATIC**

EDITURA PARALELA 45

▶ SETUL 1

Citește cu atenție următorul text, pentru a răspunde sarcinilor de lucru formulate în continuare.

Dar o iubea pe Olguța.

Pe Olguța îi plăcea să și-o închipuie toamna, în odaia de la Iași a Monicăi. Ar fi vrut să o știe bolnavă, puțin, nu mult, s-o doară gâtul, de pildă. Să-i fie frig. Să fie ceva mai palidă, mai puțin energică. Înfrigurată, să aibă un șal pe umeri și să stea zgribulită în fundul divanului. Leila să toarcă. În sobă să ardă focul. Olguța să fie îmbrăcată în haine de toamnă, cu puțin miros de naftalină: rochie de culoare închisă, neagră mai ales, ghete înalte. O îmbrăcăminte de doliu.

El să stea la picioarele divanului sau la picioarele Olguței. Afară, frig, burniță. Să fie și el bolnav, ca Olguța să se arate blândă cu el. Să fie zi de școală: nicio sărbătoare nu-i mai sărbătoare decât o zi de școală petrecută acasă, când știi că toți colegii stau în bănci.

Olguța să privească pe fereastră. El să mai puie lemne pe foc, să aducă samovarul în odaie. Să vadă mor-manele de jar sclipind în umbră și să audă clocotul muzical al apei din samovar. Să servească ceai Olguței. Să se facă seară.

— Noapte bună, Olguța.

— Noapte bună, Puiule.

Și să-i sărute mâna...

(Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*, vol. II)

A. Fonetică. Ortoepie și ortografie

1 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Cuvintele *rochie* și *colegii* au, în ordine:

- a) 5 litere, 5 sunete; 7 litere, 7 sunete;
- b) 6 litere, 4 sunete; 7 litere, 6 sunete;
- c) 6 litere, 6 sunete; 6 litere, 7 sunete;
- d) 6 litere, 5 sunete; 7 litere, 7 sunete.

2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

În seria de cuvinte *iubea*, *plăcea*, *închipuie*, *puie* există:

- a) 4 diftongi;
- b) 2 diftongi, 1 hiat, 1 triftong;
- c) 3 diftongi, 1 triftong;
- d) 5 diftongi, 1 hiat.

3 Subliniază silaba accentuată din cuvintele: *energică*, *sărbătoare*, *muzical*, *samovarul*.

4 Alcătuieste câte un enunț cu omograful cuvântului *haine*, respectiv cu omofonul cuvântului *ceai*, din următoarele enunțuri:

Olguța să fie îmbrăcată în haine de toamnă.

Să servească ceai Olguței.

B. Vocabular

5 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Seria care conține doar cuvinte derivate este:

- a) toamna, servească, sclipind; c) Monicăi, samovarul, petrecută;
b) închipuie, îmbrăcăminte, Olguței; d) înfrigurată, energică, decât.

6 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Există o relație de omonimie între cuvintele subliniate în secvențele/enunțurile din seria:

- a) *El să stea la picioarele divanului.*; În divanul țării, s-a hotărât creșterea taxelor.
b) *S-o doară gâtul, de pildă.*; Pilda dată de bunica m-a făcut să văd adevărul.
c) *Ar fi vrut să o știe bolnavă.*; De când fac sport, sunt sănătoasă tun.
d) *Să vadă mormanele de jar sclipind.*; Am adunat câteva grămezi de lemne.

7 Apreciază cu A (adevărat) și F (fals) fiecare dintre afirmațiile următoare.

- a) În enunțul *El să stea la picioarele divanului*, nu există cuvinte folosite cu sens figurat. A/F
b) Cuvântul subliniat în enunțul *Și să-i sărute mâna*, este polisemantic. A/F

8 Rescrie enunțul *Olguța să privească pe fereastră.*, înlocuind cuvintele subliniate cu sinonime potrivite.

C. Părți de vorbire și funcții sintactice

9 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Cuvântul subliniat în enunțul *Dar o iubea pe Olguța*, este:

- a) prepoziție; c) adverb;
b) conjuncție; d) substantiv.

10 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Verbele din enunțul *Ar fi vrut să o știe bolnavă*, sunt la modurile:

- a) imperativ, conjunctiv; c) imperativ, indicativ;
b) condițional-optativ, indicativ; d) condițional-optativ, conjunctiv.

11 Selectează, din fragmentul următor, trei atribute, precizând partea de vorbire prin care sunt exprimate: *Să fie zi de școală: nicio sărbătoare nu-i mai sărbătoare decât o zi de școală petrecută acasă...*

Atributul selectat	Partea de vorbire prin care este exprimat

12 Unește cu săgeți cuvintele subliniate în enunțurile din prima coloană cu funcțiile sintactice și valorile morfologice din a doua coloană:

- a) *Să-i fie frig.* a) atribut, verb la formă nepersonală
b) *În sobă să ardă focul.* b) subiect, substantiv comun
c) *Să vadă mormanele de jar sclipind în umbră.* c) complement indirect, pronume personal
d) *Să servească ceai Olguței.* d) complement indirect, substantiv propriu
e) *Să se facă seară.* e) circumstanțial de loc, substantiv comun

D. Enunțul. Propoziția și fraza. Raporturi sintactice

13 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

Între propozițiile din fraza *Să fie și el bolnav, ca Olguța să se arate blândă cu el.* raporturile sintactice sunt:

- a) de coordonare prin juxtapunere;
- b) de coordonare prin joncțiune;
- c) de subordonare prin juxtapunere;
- d) de subordonare prin joncțiune.

14 Rescrie enunțul următor, astfel încât fraza să devină propoziție dezvoltată prin transformarea modului unui verb: *Pe Olguța îi plăcea să și-o închipuie toamna, în odaia de la lași a Monicăi.*

15 Transcrie două elemente de relație prin care se realizează raportul de subordonare în fraza următoare: *Să fie zi de școală: nicio sărbătoare nu-i mai sărbătoare decât o zi de școală petrecută acasă, când știi că toți colegii stau în bănci.*

16 Construiește un enunț exclamativ despre mesajul textului dat.

E. Variație stilistică. Forme corecte

17 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

În enunțul *Deși am fi preferat mai bine să ne întâlnim cu protagonistul principal, am fost mulțumiți că l-am văzut fi-e și pe maestrul scenograf a piesei de teatru vizionată.* există:

- a) 5 greșeli;
- b) 6 greșeli;
- c) 7 greșeli;
- d) 8 greșeli.

18 Completează enunțul următor cu formele corecte ale cuvintelor indicate între paranteze.

_____ (a fi, gerunziu) îndrăgostit de Olguța, băiatul și-_____ (clitic pronominal personal, persoana a III-a, feminin, singular) imagina _____ (bolnavă, superlativ absolut de inferioritate), ca să-i poată arăta dragostea _____ (adjectiv pronominal posesiv).

19 Descoperă greșelile de orice fel și rescrie corect enunțul:

Scriitorul ieșan Ionel Teodoreanu a creat opere memorabile, care orice român ar trebui să le citească.

20 Subliniază forma corectă:

- a) *Geamgiii/geamgii* chemați de tata au reparat ferestrele.
- b) La sfatul profesoarei de muzică, am citit *livretul/libretul* operei *Carmen*, de Georges Bizet.



▶ **PARTEA A II-A**

**TESTE PE MODELUL
EVALUĂRII NAȚIONALE**

EDITURA PARALELA 45

▶ TEST RECAPITULATIV 5

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

TEXTUL 1

Văzând că ușa îi rezista, iar în casă se așternuse liniștea, Eusebiu se gândi că cel mai bun lucru pe care îl avea de făcut era să aștepte ca doctorul Basilius să iasă, așa cum promisese. Atunci avea să i se înfățișeze și să-l călăuzească la Esther. Furtuna continua. Mugetele mării și șuierul vântului rămăseseră neschimbate. [...] A așteptat așa timp de o oră. Apoi, văzând că ușa rămâne închisă, că niciun zgomot din interiorul casei nu anunța că doctorul se pregătea să-și onoreze promisiunea, a început să bată iarăși, dar de data asta nu disperat, ci ca apucat de turbare. [...]

— Sărmană Esther, ești așadar condamnată și nu voi găsi oare niciun suflet milostiv dispus să te smulgă morții care vrea să te ia la nici douăzeci de ani? Ah, vreau să lupt până la capăt, să-ți ocrotesc viața până când Dumnezeu însuși o să te smulgă din mâinile mele. Apoi, ca și cum tocmai ar fi luat o decizie dificilă, lansându-se într-o cursă furioasă, Eusebiu parcurse restul drumului în câteva clipe și se duse să bată la ușa unuia dintre medicii cei mai faimoși din Batavia. Nici acolo servitorii nu-l lăsară să pătrundă la stăpânul lor. Dar acesta îi auzi suspinele, strigătele și rugămintele și veni la el. Eusebiu îi făcu cunoscută cererea lui.

— De ce boală suferă soția dumatăle? îl întreabă medicul.

— Până acum a fost tratată de ftizie pulmonară – răspunse Eusebiu. Medicul clătină din cap, merse la o masă, scrise câteva rânduri pe o bucată de hârtie, pe care i-o întinse tânărului.

— Du-ți soția mâine-dimineață la spital. Iată un bilet de intrare, cere pentru ea un pat în salonul D, iar eu îi voi da îngrijirile trebuincioase; dar nu vreau să-ți ascund că această boală, care în Europa este aproape întotdeauna mortală, n-a fost vindecată aici niciodată, deși empiristul* acela de Basilius pretinde că poate lecuși până și ftizicii de gradul al treilea. [...]

O lumină firavă se strecura printre împletiturile unei rogojini care servea în același timp și de ușă, și de fereastră. Această lumina venea de la lămpița de noapte care ardea la căpătâiul bolnavei. Zărind-o, Eusebiu tresări.

— Vai, Doamne – zise el –, așa firavă cum este, această luminiță a avut o viață mai lungă decât sărmana mea Esther.

Spaima lui era atât de puternică, încât tânărul șovăia să intre în casă. În sfârșit, adunându-și toate puterile, ridică rogojina și, repezindu-se în odaie, alergă spre patul jalnic pe care zăcea Esther. Tânăra femeie stătea nemișcată și părea adormită; avea ochii închiși, gura întredeschisă și parcă era fără răsuflare. Atunci un gând cumplit trecu ca un fulger întunecat prin creierul lui Eusebiu, care se grăbi să se aplece spre buzele lui Esther spre a-i asculta respirația, când un fel de râs batjocoritor care venea dintr-un colț al camerei îl făcu să tresară. Se întoarse într-acolo și desluși în penumbră un bărbat așezat pe un taburet de bambus. Bărbatul acela trăgea dintr-o pipă care, la fiecare aspirație, străpungea semi-întunericul, iscând un cerculeț roșu.

— Ei – făcu necunoscutul –, se pare că te-ai cam abătut din drum, tânărul meu prieten, căci, cât de departe ar fi casa lui Palétuviers de aici, te aștept de mai bine de o oră.

— Cine sunteți dumneavoastră, domnule? întreabă Eusebiu stupefiat.

— Doctorul Basilius, la naiba! îi răspunse omul cu pipa.

(Alexandre Dumas, *Insula de foc*)

**empirist* – adept al teoriei potrivit căreia experiența senzorială/bazată pe simțuri este prima și cea mai importantă sursă a cunoașterii.

TEXTUL 2

15 octombrie 1946

Am răcit. Nu mai avusesem guturai de doi ani. Mi-a telefonat Lucia Vasiliu. Are expoziție la Căminul Artei. Sâmbătă e vernisajul. M-am simțit în sfârșit și am dat un telefon lui Cella Delavrancea. Am aflat astfel că ieri s-a întors Nuni de la Câmpulung și e bolnavă rău. Aș fi vrut să mă duc chiar azi la ea, dar am doctorul la 7 și seara a luat Clody Berthola bilețel la Melo. Înainte de 7, dacă mă falfăi cu guturaiul ăsta, înseamnă să cad la pat. Mi-e dor de Sânduc Dragomir de două zile tare de tot. Când îmi amintesc mutra lui șifonată, zâmbetul



lui reținut și tăcut, se răsucesce ceva în mine și mă doare fizic. Sunt idioată. Orice dragoste adevărată este o boală. Am exact simptome de om bolnav. Am momente de indiferență totală. Zile întregi când nu mă gândesc la el și chiar când mă gândesc mă lasă rece. Și pe urmă mă apucă dintr-odată. E ca o criză. Sunt furioasă pe mine, dar nu pot nega această realitate. Îl urăsc și-l iubesc. Un ins detestabil pe care-l ador stupid. Nu știu precis ce iubesc la el. Am încercat să gândesc clar, să analizez, să despic științific firul de păr în 20. Oare-l iubesc pentru că-mi rezistă, pentru că mă fierbe? Probabil că asta este totuși una din cauze. Atitudinea asta a lui în doi peri este una din cauze. E categoric seducător un om care nu știi precis ce vrea, ce e, ce gândește. Dar nu e asta totul. E cert că nu e asta totul. Îmi place. Mă impresionează. Expresia lui mă impresionează, ochii lui mă impresionează, tăcerea lui mă impresionează. E o tăcere plină, o tăcere semnificativă, o tăcere care se chinuie și mă adoră. Nu pot scăpa de ideea asta cretină că mă iubește imens de mult. Ideea asta contradictorie, dezmințită de toate tâmpeniile pe care le-a spus, dezmințită de faptul că trece atâta timp și totuși rezistă, dezmințită de faptul că nu face nicio concesie. Și totuși simt că mă iubește. Sau sunt nebună, și e o iluzie creată de dragostea mea pentru el și de foarte naturala dorință de reciprocitate, sau e el nebun, mă iubește și din orgoliu și încăpățănare strică un lucru frumos.

(Jeni Acterian, *Jurnalul unei fete greu de mulțumit*)

A.

- 1 Completează spațiile libere cu informațiile din **textul 2**.

2 puncte

Din jurnalul lui _____, reiese că aceasta nu mai avusesse guturai din anul _____.

- 2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând **textul 1**.

2 puncte

Faptul că medicul clatină din cap este un semn al

- a) dezamăgirii. c) neputinței.
b) tristeții. d) enervării.

- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând **textul 2**.

2 puncte

Nota de jurnal este scrisă sub formă de

- a) monolog. c) narațiune.
b) descriere. d) dialog.

- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând **textul 2**.

2 puncte

Jeni Acterian are sentimente contradictorii față de

- a) Lucia Vasiliu. c) Sănduc Dragomir.
b) Cella Delavrancea. d) Clody Berthola.

- 5 Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte.

6 puncte

TEXTUL 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Doctorii i-au deschis imediat ușa lui Eusebiu.		
Eusebiu și Esther trăiesc în condiții grele.		
Întâmplarea relatată se petrece într-o noapte liniștită.		

TEXTUL 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Jeni Acterian urmează să meargă la doctor.		
Jeni Acterian are guturai în timpul verii.		
Autoarea jurnalului compară dragostea cu o boală.		

- 6 Prezintă, în unu – trei enunțuri, o trăsătură a jurnalului, valorificând **textul 2**.

6 puncte

- 7 Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, modul în care o temă comună este reflectată în cele două texte, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text.

6 puncte

- 8 Ce atitudine dezvoltă Jeni Acterian față de propria persoană? Justifică-ți, în 50 – 100 de cuvinte, răspunsul la întrebarea dată, prin referire la o emoție, valorificând **textul 2**.

6 puncte

- 9 Asociază fragmentul din *Insula de foc*, de Alexandre Dumas, cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text.

6 puncte

B.

- 1 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Conțin hiat ambele cuvinte din seria:

- a) „furioasă”, „unuia”. c) „lecui”, „stupefiat”.
b) „trebuincioase”, „ea”. d) „ideea”, „iluzie”.

- 2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Apartin vocabularului fundamental toate cuvintele din seria:

- a) să onoreze, sărmană, stupefiat. c) soție, trebuincios, ftizie.
b) decizie, dificilă, servitori. d) casă, pat, femeie.

- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sensul structurii subliniate în enunțul „Atitudinea asta a lui în doi peri este una din cauze.” este:

- a) indecisă. c) intimidantă.
b) simplă. d) ironică.

- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Există o relație de polisemie între cuvintele subliniate în secvențele/enunțurile din seria:

- a) „Medicul clătină din cap, merse la o masă, scrise câteva rânduri”; *Masa corpului este mică.*
 b) „văzând că ușa rămâne închisă, [...] a început să bată iarăși”; *Vântul bate cu putere.*
 c) „un fel de răs batjocoritor [...] îl făcu să tresară”; *Am văzut un răs cu blana strălucitoare.*
 d) „Bărbatul acela trăgea dintr-o pipă”; *Medicul pipăi mușchiul umflat.*

- 5 Transcrie trei pronume din fragmentul următor, precizând cazul fiecăruia: „Dar acesta îi auzi suspinele, strigătele și rugămințile și veni la el. Eusebiu îi făcu cunoscută cererea lui.”

6 puncte

Pronumele selectat	Felul pronumelui selectat

- 6 Alcătuieste un enunț asertiv, în care numeralul 15 (scris în litere) să fie subiect (1), și un enunț exclamativ, în care substantivul „iubire” să fie complement indirect (2).

6 puncte

- (1) _____
 (2) _____

- 7 Explică rolul a două semne de punctuație, la alegere, din secvența: „— Cine sunteți dumneavoastră, domnule? întrebă Eusebiu stupefiat.”

6 puncte

- 8 Completează enunțul următor, reprezentând nota de jurnal a unui turist care ajunge din întâmplare într-un loc numit Insula de foc, cu formele corecte ale cuvintelor indicate între paranteze.

6 puncte

Pe ulițele _____ (*insulă*, genitiv) se aud încă strigătele _____ (*disperat*, superlativ relativ de superioritate) bărbat, a _____ (*care*, masculin, singular, genitiv) soție _____ (adjectiv participial de la *a afla*) pe patul de suferință încă _____ (*a spera*, imperfect) să-_____ (clitic pronominal reflexiv, dativ) revadă fiica.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

Imaginează-ți că ai vizitat, alături de colegii de clasă, o insulă misterioasă. Redactează o notă de jurnal, de cel puțin 150 de cuvinte, în care să relatezi această experiență, incluzând o secvență explicativă și una descriptivă, fiecare de minimum 30 de cuvinte. Data redactării jurnalului este 12 octombrie 2023.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte;**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TEST RECAPITULATIV 21

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

TEXTUL 1

Ți-a stins o vrăjitoare-n ochi cărbuni
Sau pentru ce bolesc de dorul lor?
Din boala asta s-ar putea să mor
Că prea mă pârjolesc negri-ți tăciuni...

Mai bine lasă-ți pleoapele pe ei
Să nu-i mai văd cum ard sub oboroc.
Rămâie totul doar un simplu joc
Fără dureri și fără de temei...

Dar nu rămâne, știu...Și din belșug
Cresc flăcările-n jurul meu, de dor...
Iubito! vino iute c-un ulcior
Ca să-mi aduni cenușa de pe rug...

(Radu Stanca, *Cina cea de dragoste*)

TEXTUL 2

Doti scumpă,

Azi, 13 iunie – tocmai o lună de când ne-am logodit. Stau uimit de fericire; privesc în urmă, numai cu câteva săptămâni, și parcă aș trăi cel mai minunat vis. Am primit în luna aceasta un dar dumnezeiesc; un dar cum niciodată n-am crezut că viața îmi va dăruia. Te-am primit pe tine – soția mea unică, neasemuită, sfântă.

Cum aș putea mulțumi Cerului pentru acest dar? Ce cuvinte aș putea găsi cu care să slăvesc grația divină care s-a învrednicit de mine; m-a ales dintre toți și mi te-a încredințat pe tine, plămada cea mai de preț a lui Dumnezeu. Nu sunt destul de puternice cuvintele cu care să aduc laudă Domnului. Nu s-au ivit încă semnele prin care să pot dovedi – măcar jumătate – din toată recunoștința cu care mă îndrept spre minunea săvârșită cu mine. Într-o singură lună întreaga mea substanță omenească s-a preschimbat; din lut încărcat de nimicnii, darul cel mare, tu, m-ai schimbat în spirit pur. Trăiesc acum la o altitudine neatinsă, între esențele ultime, acolo unde numai inițiații pătrund.

Toate se desăvârșesc împrejurul meu de când ești a mea; toate au primit forme noi, conținuturi noi; lumea se rotește în jurul meu pe alte principii – iar eu, înnoit, înviat de mâna ta salvatoare, trec definitiv într-o zonă limpede, în care toate au primit, pentru mine, un înalt înțeles moral. M-am primenit – iar tu ai schimbat în mine apa-n vin.

Nu voi avea destul o viață de om pentru a-ți mulțumi. Nu voi avea destul anii mei pentru a-ți purta evlavia recunoscătoare a celui mântuit. Mi-ar trebui vârstele arhanghelilor pentru a te putea cânta îndeajuns. Mi-ar trebui viața morților pentru a te putea slăvi îndeajuns.

Ai venit în viața mea ca cel mai suprem destin al meu. Ai venit în viața mea, cu sensul cel mai curat – și eu te primesc în mine, mereu, în fiecare ceas, în fiecare clipă, cu fiecare gând, cu fiecare nădejde.

Și lipsit de cuvintele care să poată să-ți comunice întreaga mea prefacere interioară, acum, la o lună de seara când, acolo în blânda și învăluitoarea taină sibiană, ai primit dorul meu și l-ai logodit cu tine, stau copleșit de minunea petrecută cu mine.

Îți mulțumesc! Îți mulțumesc! De ai cuprinde toată fericirea mea, ai străbate nemărginirea. De ai pătrunde până în adâncimea extremă toată zeiasca mea desfătare lăuntrică, ai trece dincolo de limitele cosmosului.

Te iubesc – dar ce puțin spun aceste cuvinte din ceea ce simt; ce vag exprimă ele întreaga mea angajare spirituală. Ți-aș mărturisi chiar că aceste cuvinte nu transmit decât o infimă adiere din vântul bogat și roditor care bate peste mine. Te iubesc – sunt în toată ființa mea pătruns de tine; sunt tu. Și dorul de tine nu mai e



numai dor – e o trecere în toate fibrele mele a unui fior continuu. [...]

Fără tine nu mai pot visa! Ar fi să încerc să-mi stămpăr setea cu pietre; să încerc să visez departe de tine, ar fi să nu mai pot exista. Căci existența mea e visarea; iar visul meu ești tu. Tu, cea care ai pătruns până în măduva conștiinței mele; tu, care ai înlocuit toate esențele dinlăuntrul meu cu tine; tu, cea care m-ai mântuit,

Soție bună și sfântă, Doti, dragostea mea,
Radu

(Radu Stanca, *Scrisori către Doti*)

A.

- 1 Notează, din primul text, două cuvinte din câmpul lexical al *arderii*.

2 puncte

- 2 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând **textul 1**.

2 puncte

Îndrăgostitul știe că iubirea

- a) nu devine o boală. c) nu există.
b) nu rămâne doar un joc. d) va fi doar un joc.

- 3 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând **textul 2**.

2 puncte

Logodna cu Doti a avut loc

- a) în urmă cu un an. c) la jumătatea lunii mai.
b) la început de iunie. d) la sfârșitul verii.

- 4 Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând **textul 2**.

2 puncte

Pentru Radu Stanca iubirea este

- a) o formă de mântuire. c) o sursă de nefericire.
b) o formă de evadare din realitate. d) un contract social.

- 5 Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili dacă este adevărat sau fals, bazându-te pe informațiile din cele două texte.

6 puncte

TEXTUL 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Ochii iubitei îi par îndrăgostitului vrăjiți.		
Iubirea este resimțită ca o boală.		
Leacul pentru suferința iubirii este un ulcior cu vin adus de iubită.		

TEXTUL 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Îndrăgostitul crede că iubirea l-a transformat profund.		
Scrisoarea către Doti a fost scrisă cu prilejul căsătoriei lor.		
Pentru îndrăgostit, sensul vieții este visarea.		

- 6** Transcrie două figuri de stil din **textul 1**, precizând felul lor. 6 puncte
- 7** Prezintă, în minimum 30 de cuvinte, o diferență între limbajul utilizat în **textul 1** și cel din **textul 2**, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. 6 puncte
- 8** Ce sentimente poate mărturisi un îndrăgostit într-o scrisoare? Justifică-ți, în 50 – 100 de cuvinte, răspunsul la întrebarea primită, prin referire la o emoție, valorificând **textul 2**. 6 puncte
- 9** Asociază poezia lui Radu Stanca, *Cina cea de dragoste*, cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o temă comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. 6 puncte

B.

- 1** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. 2 puncte
 Conțin diftong ambele cuvinte din seria:
 a) „boală”, „mai”. c) „ulcior”, „temei”.
 b) „pleoapele”, „iute”. d) „vrăjitoare”, „oboroc”.
- 2** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. 2 puncte
 Cuvintele subliniate în secvența „Dar nu rămâne, știu... Și din belșug / Cresc flăcările-n jurul meu, de dor...” au, în ordine, sens:
 a) figurat, figurat, propriu. c) propriu, figurat, propriu.
 b) figurat, propriu, figurat. d) propriu, propriu, figurat.
- 3** Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. 2 puncte
 Sinonimul cuvântului subliniat în secvența „M-a ales dintre toți și mi te-a încredințat pe tine, plămada cea mai de preț a lui Dumnezeu.” este:
 a) alcătuire. c) drojdie.
 b) aluat. d) pradă.
- 4** Transcrie din secvența „Din lut încărcat de nimicnii, darul cel mare, tu, m-ai schimbat în spirit pur” două cuvinte aflate în relație de antonimie. 2 puncte
- 5** Selectează, din fragmentul următor, trei verbe la moduri diferite, pe care le vei preciza: „Mai bine lasă-ți pleoapele pe ei / Să nu-i mai văd cum ard sub oboroc.” 6 puncte

Verbul selectat	Modul verbului selectat

6 Alcătuieste un enunț negativ, în care verbul „a iubi”, la infinitiv, să fie complement direct (1), și un enunț asertiv, în care substantivul „vrăjitoare” să fie atribut (2). 6 puncte

(1) _____

(2) _____

7 Transformă propoziția: „Rămâie totul doar un simplu joc / Fără dureri și fără de teme...” în propoziție simplă negativă. 6 puncte

8 Completează spațiile libere din textul de mai jos, reprezentând mesajul unui îndrăgostit, cu forma corectă a cuvintelor scrise între paranteze. 6 puncte

Draga mea, _____ (a cere, condițional-optativ, prezent, negativ) în mijlocul _____ (noapte) _____ (a fi, conjunctiv, prezent, persoana a II-a) limanul meu, dacă nu aș simți bătaia _____ (inimă, genitiv) tale, caldă ca o _____ (argintiu) aripă _____ (înger, genitiv, articulat nehotărât).

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

Imaginează-ți că ai citit câteva scrisori de dragoste ale unui pictor din secolul al XVIII-lea, adresate iubitei sale. Redactează o notă de jurnal, de cel puțin 150 de cuvinte, în care să prezinți o emoție trăită pe parcursul acestei experiențe, incluzând o secvență explicativă și una descriptivă, fiecare de minimum 30 de cuvinte. Data redactării jurnalului este 20 mai 2025.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- **conținutul compunerii – 12 puncte;**
- **redactarea compunerii – 8 puncte** (marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

► TEST RECAPITULATIV 22

SUBIECTUL I

70 de puncte

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

TEXTUL 1

— Mi se pare, citind această pagină, că am mai citit unele dintre cuvintele astea, și îmi revin în minte fraze asemănătoare pe care le-am mai întâlnit altundeva. Mi se pare chiar că foaia aceasta vorbește despre ceva de care s-a mai vorbit zilele trecute... dar nu-mi amintesc ce anume. Trebuie să mă gândesc la asta. Poate că trebuie să citesc alte cărți.

TEST RECAPITULATIV 5

SUBIECTUL I

70 de puncte

A.

1 Jeni Acterian, 1944; 2 c; 3 a; 4 c; 5

TEXTUL 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Doctorii i-au deschis imediat ușa lui Eusebiu.		X
Eusebiu și Esther trăiesc în condiții grele.	X	
Întâmplarea relatată se petrece într-o noapte liniștită.		X

TEXTUL 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Jeni Acterian urmează să meargă la doctor.	X	
Jeni Acterian are guturai în timpul verii.		X
Autoarea jurnalului compară dragostea cu o boală.	X	

6 De exemplu: notarea datei, redactarea la persoana I, subiectivitatea, concentrarea asupra emoțiilor etc.; 7 De exemplu: boala, dragostea; primul text surprinde încercarea disperată a lui Eusebiu de a-și salva soția bolnavă, spaima și iubirea acestuia/nota de jurnal conține gândurile și trăirile lui Jeni Acterian, pe fondul stării de boală, care îi accentuează starea de confuzie legată de sentimentele față de un bărbat etc.; 8 menționarea răspunsului la întrebarea dată, de exemplu: luciditate, spirit critic etc.; justificarea răspunsului menționat, prin referire la una dintre emoțiile prezente în text, de exemplu: Jeni Acterian se arată contrariată/nedumerită în legătură cu reacțiile și sentimentele sale față de un bărbat, întrebându-se care este motivul oscilațiilor emoționale etc.; 9 De exemplu: curajul, speranța, încrederea, empatia etc.; Radu Tudoran, *Toate pânzele sus*, Mihail Drumeș, *Elevul Dima dintr-a șaptea*, Alexandre Dumas, *Cei trei muschetari* etc.

B.

1 c; 2 d; 3 a; 4 b; 5 De exemplu: *acesta* – nominativ; *îi* – dativ; *la el* – acuzativ etc.; 6 De exemplu: *Cincisprezece s-au înscris la concurs*; *Ce poezie frumoasă a închinat iubirii*; 7 De exemplu: linia de dialog marchează începutul vorbirii directe/introduce replica lui Eusebiu; virgula izolează un substantiv în cazul vocativ de restul enunțului etc.; 8 *insulei, celui mai disperat, cărui, aflată, spera, și*.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

Conținutul compunerii – 12 puncte:

- scrierea unei note de jurnal în care se prezintă vizita pe o insulă misterioasă, alături de colegi: nuanțat – 4 p.; schematic – 2 p.; încercare de prezentare – 1 p. **4 puncte**
- respectarea trăsăturilor unei note de jurnal (de exemplu: notarea datei, utilizarea persoanei I etc.): în totalitate – 4 p.; parțial, cu divagații – 2 p. **4 puncte**
- includerea în compunere a secvenței explicative: cu respectarea regulilor specifice tiparului explicativ și a limitei indicate (minimum 30 de cuvinte) – 2 p.; cu respectarea regulilor specifice tiparului explicativ, dar fără respectarea limitei inferioare – 1 p.; fără respectarea regulilor specifice tiparului explicativ – 0 p. **2 puncte**
- includerea în compunere a secvenței descriptive: cu respectarea regulilor de alcătuire a descrierii și a limitei indicate (minimum 30 de cuvinte) – 2 p.; cu respectarea regulilor de alcătuire a descrierii, dar fără respectarea limitei inferioare – 1 p.; fără respectarea regulilor de alcătuire a descrierii – 0 p. **2 puncte**

Redactarea compunerii – 8 puncte: marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.

TEST RECAPITULATIV 21

SUBIECTUL I

70 de puncte

A.

1 De exemplu: *rug, cenușă* etc.; 2 b; 3 c; 4 a; 5

TEXTUL 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Ochii iubitei îi par îndrăgostitului vrăjiți.	X	
Iubirea este resimțită ca o boală.	X	
Leacul pentru suferința iubirii este un ulcior cu vin adus de iubită.		X

TEXTUL 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Îndrăgostitul crede că iubirea l-a transformat profund.	X	
Scrisoarea către Doti a fost scrisă cu prilejul căsătoriei lor.		X
Pentru îndrăgostit, sensul vieții este visarea.	X	

6 De exemplu: *un simplu joc* – epitet/inversiune/epitet în inversiune, *Cresc flăcările-n jurul meu, de dor* – metaforă etc.;

7 De exemplu: limbajul expresiv, prezența figurilor de stil, limbaj colocvial, subiectivitate, mărci ale adresării directe etc.; în primul text este dezvoltată ideea suferinței pe care o provoacă iubirea, asociată unei boli mistuitoare, iar exprimarea este metaforică, susținută de invocația: „Iubito! vino iute c-un ulcior / Ca să-mi aduni cenușa de pe rug...”; în textul 2 este conturată, sub forma unei epistole, o declarație de iubire, îndrăgostitul asociind iubirea unui dar, într-un limbaj familiar, direct, afectiv etc.; 8 menționarea răspunsului la întrebarea dată, de exemplu: dragoste, dor etc.; justificarea răspunsului, valorificând **textul 2**, de exemplu: iubirea este un sentiment intens, iar mărturisirea lui devine o nevoie a îndrăgostitului, ce menține și intensifică emoția, fericirea fiind sentimentul dominant. De pildă, scrisoarea de dragoste glorifică iubirea, dar și ființa iubită etc.; 9 De exemplu: iubirea, inițierea etc.; Lucian Blaga, *Izvorul nopții*, William Shakespeare, *Romeo și Julieta* etc.

B.

1 a; 2 c; 3 a; 4 *lut – spirit*; 5 De exemplu: *lasă* – imperativ; *să nu văd* – conjunctiv; *ard* – indicativ etc.; 6 De exemplu: *Nu știe a iubi cu toată ființa lui*; *Ochii ei de vrăjitoare m-au fermecat*; 7 *Nu rămâie totul un joc*; 8 *nu aș cere, nopții, să fii, inimii, argintie, a unui înger*.

SUBIECTUL al II-lea

20 de puncte

Conținutul compunerii – 12 puncte:

- scrierea unei note de jurnal în care se prezintă emoția generată de lectura scrisorilor de dragoste: nuanțat – 4 p.; schematic – 2 p.; încercare de prezentare – 1 p. **4 puncte**
- respectarea trăsăturilor unei note de jurnal (de exemplu: notarea datei, utilizarea persoanei I etc.): în totalitate – 4 p.; parțial, cu divagații – 2 p. **4 puncte**
- includerea în compunere a secvenței explicative: cu respectarea regulilor specifice tiparului explicativ și a limitei indicate (minimum 30 de cuvinte) – 2 p.; cu respectarea regulilor specifice tiparului explicativ, dar fără respectarea limitei inferioare – 1 p.; fără respectarea regulilor specifice tiparului explicativ – 0 p. **2 puncte**
- includerea în compunere a secvenței descriptive: cu respectarea regulilor specifice tiparului descriptiv și a limitei indicate (minimum 30 de cuvinte) – 2 p.; cu respectarea regulilor specifice tiparului descriptiv, dar fără respectarea limitei inferioare – 1 p.; fără respectarea regulilor de alcătuire a descrierii – 0 p. **2 puncte**

Redactarea compunerii – 8 puncte: marcarea corectă a paragrafelor – **1 punct**; coerența textului – **1 punct**; proprietatea termenilor folosiți – **1 punct**; corectitudinea gramaticală – **1 punct**; claritatea exprimării ideilor – **1 punct**; ortografia – **1 punct**; respectarea normelor de punctuație – **1 punct**; lizibilitatea – **1 punct**.

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus.